

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-95796091-264.02-295287918
Konu : Türk Medeni Kanunu 432' nci Madde
Hasta Sevkleri

20.11.2025

DAĞITIM YERLERİNE

Günümüzde hasta odaklı bakım anlayışı çerçevesinde, ruhsal bozukluğu olan bireylerin tedavisinin öncelikle toplum içinde, toplum temelli ruh sağlığı hizmetleri aracılığıyla yürütülmesi esastır. Bu küresel yönelim doğrultusunda Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı'nda da belirtildiği üzere; toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanelerinin kapasitesinin azaltılarak genel hastanelerdeki psikiyatri yatak kapasitesinin artırılması” Bakanlığımızın temel ruh sağlığı politikasıdır. Bu dönüşüm sürecinde, hizmetlerin tıp etiği ilkeleri ve hukuki düzenlemeler çerçevesinde sunulması, hasta haklarının korunması ve sağlık kaynaklarının etkin kullanımı açısından büyük önem taşımaktadır.

Ruhsal bozukluğu olan bazı bireylerin tedavisinin rızası dışında yatırılarak yapılması gerekebilmektedir. Bu hastalar için erişilebilir, çağdaş ve güvenli yataklı psikiyatri servislerinin bulunması zorunludur. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, bireyin rızası dışında özgürlüğünden yoksun bırakılmasını, tedavi amacıyla, yalnızca son seçenek olarak ve yürürlükteki mevzuata uygun biçimde, istisnai bir durum olarak öngörmektedir. Günümüz hasta hakları ve etik ilkelerine göre, bu uygulamaların yürütüldüğü tıbbi birimlerin “kapalı servis” olarak adlandırılması; psikiyatrik bakım ortamlarının ceza koşullarıyla özdeşleştirilmesine, toplumdan ayırıştırıcı ve damgalayıcı bir anlayışın pekişmesine neden olmakta, ayrıca hasta hakları temelli yaklaşımı zedelemektedir.

Bakanlığımız tarafından tescil edilmiş psikiyatri klinikleri bulunan hastaneler ve psikiyatri hastalarının yatışı ve tedavisinin yürütüldüğü kliniklerde değerlendirilmek üzere Sağlıkta Kalite Standartları Hastane sürümü 6.1 de ve 20 Eylül 2019 tarihli ve 30894 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Sağlık Tesisleri Ruhsatlandırma Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2'sinde, psikiyatri servislerinin fiziki şartları ayrıntılı biçimde tanımlanmıştır. Söz konusu psikiyatri servislerinde, gerektiğinde 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 432'nci maddesi kapsamında ruhsal hastalığı nedeniyle kendisine veya çevresine yönelik tehlikelilik arz eden kişilerin yatırılarak tedavisi yapılmaktadır.

Bununla birlikte; Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri Merkezleri (YGAP), 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 57'nci maddesi, “Fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında, koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilen akıl hastaları, yüksek güvenlikli sağlık kurumlarında koruma ve tedavi altına alınırlar” hükmü uyarınca akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanması kapsamında koruma ve tedavi hizmetlerinin yürütüldüğü özel nitelikli sağlık hizmeti veren merkezlerdir.

YGAP Merkezlerine sadece Türk Ceza Kanunu 57'inci madde kapsamında hasta yatışı yapılabilir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 432'nci maddesi uyarınca zorunlu tedavi amacıyla koruma altına alınmasına karar verilen kişiler veya farklı nedenlerle YGAP merkezlerine diğer psikiyatri polikliniklerinden ya da yataklı servislerden hasta sevki yapılması uygun değildir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge doğrulama kodu: C78D27B6-FD04-4E08-844B-148BA6CC064F

Belge doğrulama adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/saglik-bakanligi-ebys>

Bilkent yerleşkesi , Üniversiteler mah. Dumlupınar bulvarı Şehit Mehmet Bayraktar
Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800 06000
Telefon No: 03125651000
e-Posta: İnternet Adresi: <https://www.saglik.gov.tr/>
Kep Adresi:

Bilgi için: Didem YAZICI
Psikolog
Telefon No: 03125650117

Psikiyatrik acil durumlarda ilk ve ertelenemez öncelik hastanın acil serviste tıbbi ve psikiyatrik stabilizasyonunun sağlanmasıdır. Hastanın yaşamsal bulguları dengelendikten, ajitasyonu veya akut psikotik belirtileri farmakolojik ya da diğer yöntemlerle kontrol altına alındıktan ve kendisine /çevresine yönelik riski minimize edildikten sonra güvenli bir şekilde psikiyatri kliniğine yatış işlemi gerçekleştirilebilir.

Bilindiği üzere; zorunlu yatışlar, mahkeme kararı ile olan yatışları kapsamaktadır. İstemsiz yatışlar, hekim kararı ile olan yatışlardır ve makul süre içinde mahkeme kararı gelmek zorundadır. Acil servislere başvuran, istemsiz tedavisi gereken veya TMK 432'inci madde kapsamında zorunlu tedavi kararı bulunan psikiyatri hastalarının öncelikle il içinde genel psikiyatri servisi bulunan, hastanın hastalığı nedeniyle hastaneden izinsiz ayrılmasını veya kendisine ya da başkalarına zarar vermesini önlemeye yönelik yeterli güvenlik tedbirlerinin alındığı, hem hastanın psikiyatrik tedavi ve güvenliğinin sağlanması hem de toplum güvenliğinin korunması amacıyla yakın gözlem altında tutulmasının mümkün olduğu yataklı servislerde tedaviye ulaşmalarının sağlanması gerekmektedir.

Bu birimlerde, hastaların sürekli gözlem altında tutulmasına imkân veren fiziksel düzenlemeler bulunur; gözetimli ayırma (tecrit) veya kısıtlama (tespit) gibi psikiyatri uygulamaları yapılabilir. Servis girişleri kontrollüdür ve ziyaretler sınırları belirlenmiş şekilde gerçekleştirilir.

Bu kapsamda il içinde genel psikiyatri yatak kapasitesinin artırılması ve genel psikiyatri servislerinin bu hastaların yönetimi için düzenlenmesi önem arz etmektedir.

Ayrıca ağır ruhsal bozukluğu olan bireylere yönelik izlem, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin toplum temelli olarak sunulduğu Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinin (TRSM) ülke genelinde yaygınlaştırılması ve bu merkezler ile yataklı psikiyatri servisleri arasındaki entegrasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. 09.03.2021 tarihli ve 136313246 sayılı yazı ile "TRSM ile 2. ve 3. Basamak Ruh Sağlığı Hizmetleri Entegrasyon Algoritması" bildirilmiştir.

Bu itibarla;

1.Acil ve istemsiz tedavisi gereken hastalar ile Türk Medeni Kanunu'nun 432'nci maddesi kapsamında zorunlu tedavi kararı verilen kişilerin, mevzuata uygun şekilde genel psikiyatri servislerinde yatırılarak tedavi altına alınması,

2.İl dışı sevklerin azaltılabilmesi için genel psikiyatri yatak kapasitesinin Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı ile Bakanlığımız güncel planları kapsamında artırılması,

3.Yatarak tedavisi gereken psikiyatri hastalarına ilişkin iş ve işlemlerin yukarıda belirtilen kapsam dahilinde yapılması, konunun ruh sağlığı çalışanlarına duyurulması ve Genel Müdürlüğümüze bilgi verilmesi hususunda;

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Dr. Hakan USTA
Bakan a.
Kamu Hastaneleri Genel Müdürü

Ek:

- 1 - Üst Yazı
- 2 - Algoritma

Dağıtım:

Gereği:

81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)

Bilgi:

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge doğrulama kodu: C78D27B6-FD04-4E08-844B-148BA6CC064F

Belge doğrulama adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/saglik-bakanligi-ebys>

Bilkent yerleşkesi , Üniversiteler mah. Dumlupınar bulvarı Şehit Mehmet Bayraktar
Cad. No:9 Çankaya/Ankara 06800 06000
Telefon No: 03125651000
e-Posta: İnternet Adresi: <https://www.saglik.gov.tr/>
Kep Adresi:

Bilgi için: Didem YAZICI
Psikolog
Telefon No: 03125650117

